

1. Να αντικαταστήσεις τις υπογραμμισμένες λέξεις ή φράσεις με ισοδύναμες σε γενική πτώση, όπως στο παράδειγμα:

π.χ. Φέρε τα ποτήρια για το νερό. → Φέρε τα ποτήρια του νερού.

α. Οι άνθρωποι που ζουν στο χωριό είναι συνήθως απλοί.

_____

β. Μια αγωνιώδης κραυγή αντήχησε στην ερημιά.

_____

γ. Οι αποθήκες στις οποίες φυλάσσεται ο καπνός βρίσκονται στην άκρη του χωριού.

_____

δ. Κουβαλούσε πάντα μαζί της ένα λεξικό για την τσέπη.

_____

ε. Η χαρά για τη νίκη ήταν μεγάλη.

_____

στ. Το κατάστημα το οποίο ανήκει στον κυρ Αντώνη είναι πολύ μεγάλο.

_____

ζ. Η ομολογία του ως ενόχου ήταν ο μόνος τρόπος για να σωθεί από μια βαρύτερη ποινή.

_____

_____

η. Η μάχη που έγινε στις Πλαταιές ήταν η τελευταία των αμυντικών πολέμων των Ελλήνων εναντίον των Περσών.

θ. Η Ιλιάδα που γράφτηκε από τον Όμηρο διδάσκεται στο Γυμνάσιο.

ι. Είναι άνθρωπος που ασχολείται με τα γράμματα και έχει μια πολύ πλούσια βιβλιοθήκη.

ια. Αγόρασε μια γαλοπούλα, που είχε βάρος οχτώ κιλά.

ιβ. Είχε περπατησιά σαν του λαγού.

2. Στις παρακάτω προτάσεις να αντικαταστήσεις τα έμμεσα αντικείμενα που είναι σε πτώση γενική με εμπρόθετο αντικείμενο, όπως στο παράδειγμα:

π.χ. Τους έδωσαν τα βραβεία. → Έδωσαν σ' αυτούς τα βραβεία.

α. Κάνεις κακό του εαυτού σου.

β. Μου έδωσε σύντομα την απάντηση που περίμενα.

γ. Δεν του μοιάζει καθόλου ούτε στην όψη ούτε στον χαρακτήρα.

δ. Του ζήτησα χρήματα.

ε. Της χάρισαν ένα βιβλίο.

στ. Τηλεφώνησε του πατέρα σου γρήγορα.

---

3. Να συμπληρώσεις τα κενά με τους κατάλληλους παρατακτικούς συνδέσμους: (λοιπόν, αλλιώς, επομένως, ή, άρα, ωστόσο, αλλά, ούτε, είτε, και)

- α. Θέλω να μου πεις αν θα έρθεις ..... όχι.
β. Διηγούνται μεταξύ τους ιστορίες της ζωής τους ..... καπνίζουν σιωπηλοί.
γ. Κανείς δεν το έμαθε. Γιατί ..... ανησυχείς;
δ. Δε θέλει να πάει στο δάσος ..... στο ποτάμι.
ε. Θα φύγουμε σε μια ώρα.....πρέπει να βιαστούμε λίγο.
στ. Τα τρίγωνα αυτά έχουν και τις τρεις γωνίες ίσες ..... είναι ίσα.
ζ. .... από φόβο ..... από άγνοια δεν ήθελαν με κανένα τρόπο να μας ακολουθήσουν.
η. Αγαπάει τη θάλασσα, ... ζει μακριά της.
θ. Έλα γρήγορα, ... Θα φύγω δίχως εσένα.

4. Συμπλήρωσε τα κενά με τους κατάλληλους συνδέσμους.

Μερικές συμβουλές σχετικά με τους σεισμούς: Πρέπει να ξέρετε από πού και πώς κλείνει ο γενικός διακόπτης του ηλεκτρικού ρεύματος ..... (αποτελεσματική πρόταση) την ώρα του σεισμού να διακοπεί αμέσως η παροχή ρεύματος.

Να μην κρεμάτε βαριά αντικείμενα στους τοίχους γύρω από το κρεβάτι, ... (τελική πρόταση) αποφύγετε το ενδεχόμενο να τραυματιστείτε από αυτά.

Μη χρησιμοποιείτε ποτέ το ασανσέρ,.....(αιτιολογική πρόταση) κινδυνεύετε να εγκλωβιστείτε στην περίπτωση που θα κοπεί το ρεύμα.

..... (υποθετική πρόταση) βρεθείτε έξω, μείνετε μακριά από κτίρια και ηλεκτροφόρα καλώδια, ... (αιτιολογική πρόταση) υπάρχει κίνδυνος από καταρρεύσεις και από ηλεκτροπληξία.

Κυρίως πρέπει να κρατήσετε την ψυχραιμία σας,.....(αποτελεσματική πρόταση) μη δημιουργηθεί πανικός.

5. Να μετατρέψεις τις παρακάτω υπογραμμισμένες φράσεις ή προτάσεις σε δευτερεύουσες προτάσεις (αιτιολογικές, τελικές, συμπερασματικές κτλ.), όπως στο παράδειγμα:

Πολλά παιδιά σε χώρες της Αφρικής και της Ασίας πεθαίνουν από έλλειψη των κατάλληλων φαρμάκων. → επειδή τους λείπουν τα κατάλληλα φάρμακα

Άφησε την ευκαιρία που του δόθηκε και έμεινε άνεργος για πολύ καιρό.

Εξαιτίας του παγετού, αναγκάστηκε να βάλει αλυσίδες στο αυτοκίνητό του.

Έφυγε μετανάστης στην Αμερική με σκοπό μια καλύτερη ζωή.

Εξαιτίας της απότομης μεταβολής του καιρού, αναγκάστηκαν να αναβάλουν το ταξίδι τους.

6. Να συμπληρώσεις τις ακόλουθες φράσεις με τις αναφορικές αντωνυμίες ή με τα αναφορικά επιρρήματα που λείπουν:

- α. Στις εφημερίδες βρίσκουμε πράγματα ..... μας ενδιαφέρουν κι άλλα ..... μας αφήνουν τελείως αδιάφορους.
- β. Πολύς λόγος γίνεται σήμερα για τα ενημερωτικά μέσα, ένα από ..... είναι και οι εφημερίδες.
- γ. Πολλοί δημοσιογράφοι δεν ασκούν το επάγγελμά τους ..... πρέπει.
- δ. .... γράφονται στις εφημερίδες δεν είναι πάντα τελείως ακριβή.
- ε. Δεν περνά μέρα ..... να μη διαβάζω κάποια εφημερίδα.
- στ. Ο δημοσιογράφος πρέπει να «αρπάξει» όλα εκείνα τα γεγονότα με ..... Θα συγκινήσει τους αναγνώστες.
- ζ. Ο σχολιασμός των πολιτικών γεγονότων γίνεται στην αρθρογραφική στήλη ..... την ευθύνη έχουν οι εκδότες.

7. Να αντικαταστήσεις στις ακόλουθες φράσεις τις αναφορικές προτάσεις με επίθετα ή παθητικές μετοχές, όπως στο παραδείγματα:

- α. Είναι άνθρωπος που τα ανέχεται όλα. → Είναι ανεκτικός άνθρωπος.
β. Παρουσίασε μία εργασία που την είχε επιμεληθεί πολύ → Παρουσίασε μία πολύ επιμελημένη εργασία.
γ. Επισκέφτηκα όλες τις χώρες που γειτονεύουν με μας.

δ. Ήρθε επιτέλους η βοήθεια που αναμέναμε.

ε. Υπάρχουν πολλά δημόσια κτίρια που στολίζονται με πραγματικά έργα τέχνης.

στ. Μας διηγήθηκε μια ιστορία που πολύ (μας) συγκίνησε.

ζ. Ο φίλος μου είναι άνθρωπος που επιμένει στην εργασία του.

η. Τα δάση κινδυνεύουν από ανθρώπους που δεν προσέχουν ή που δεν έχουν συνείδηση.

8. Στις ακόλουθες φράσεις να αντικαταστήσεις την αντωνυμία που με εμπρόθετο (από, με, για, σε κτλ. + αιτιατική της αντωνυμίας οποίος -α -ο), όπως στο παράδειγμα:

Θα μου πεις την αιτία που γελάς; → Θα μου πεις την αιτία για την οποία γελάς;

α. Να σου γνωρίσω τη φίλη που σου μίλησα.

β. Αν ήξερες τον λόγο που δε σου έγραψα, θα με δικαιολογούσες.

γ. Το μάθημα που θα διαγωνιστούμε αύριο είναι πολύ δύσκολο.

_____

δ. Ο Γιώργος, που συζήτησα το θέμα, συμφώνησε.

_____

ε. Δεν είναι μόνο αυτός που πρέπει να φυλάγεται.

_____

στ. Εκείνο που είμαι βέβαιος είναι πως δούλεψα σκληρά.

_____

ζ. Δεν εγκρίνω τον τρόπο που φέρεται.

_____

9. Στα παρακάτω παραδείγματα να βρεις το είδος της σύνδεσης των προτάσεων ή των όρων τους: (Π= παρατακτική , Υ= Υποτακτική , Α = Ασύνδετο σχήμα)

α. Ήταν ένα παιδί έξυπνο, όμορφο, ανοιχτόκαρδο. _____

β. Μας πρόσφερε σύκα, μήλα, καρύδια, πορτοκάλια. _____

γ. Ο αγέρας, το κύμα, οι άνθρωποι, τα ζωντανά του δρυμού, όλα κοιμούνταν εκείνη την παράξενη νύχτα. _____

δ. Πέτα, ροβόλα, κράξε με. _____

ε. Κάποτε ήταν ένας πατέρας που είχε επτά γιους κι ένα κορίτσι. _____

στ. Οι στρατιώτες φώναζαν, πηδούσαν, τάραζαν τον κόσμο. _____

ζ. Την άλλη μέρα σηκώθηκε νωρίς και πήρε τον αετό έξω από την πόλη, μακριά από τα σπίτια, στους πρόποδες ενός ψηλού βουνού. _____

η. Αν δε σε ήξερα, δε θα σε πίστευα. _____

θ. Χαίρομαι, επειδή ήρθες για να με επισκεφτείς. _____

ι. Αφού τελείωσε ο πόλεμος, γύρισε στο χωριό του. _____

10. Να χρησιμοποιήσεις τον καταλληλότερο αντιθετικό σύνδεσμο από τους τρεις που δίνονται για κάθε περίπτωση:

- α. Έψαχνα να βρω νέους τρόπους δουλειάς, πιο ξεκούραστους ..... οι νεωτερισμοί μου δεν αρέσανε στ' αδέρφια μου. (παρά, ωστόσο, αλλιώς)
- β. Δεν κάνει τίποτε άλλο,.....γυρίζει εδώ κι εκεί. (όμως, παρά, εξάλλου)
- γ. Ας πάει όπου θέλει,..... να μην τον βλέπω, (αλλιώς, ωστόσο, μόνο)
- δ. Οι στίχοι του έχουν κάποια απλότητα, ...τους λείπει η δύναμη. (όμως, αλλιώς, παρά)
- ε. Της είπα: «Ήρθα, μάνα. Είμαι κοντά σου», ... εκείνη δεν άκουγε πια. (μα, εξάλλου, παρά)
- στ. Είναι εύκολο να τα λες, ... δύσκολο να τα κάνεις, (αλλά, παρά, αλλιώς)
- ζ. Δεν ήθελε να πάει..... σαν βρέθηκε εκεί, άλλαξε γνώμη, (εξάλλου, όμως, μόνο)

11. Στις παρακάτω προτάσεις να βρεις το είδος της σύνταξης. (Π= παρατακτική , Υ= Υποτακτική , Α = Ασύνδετο σχήμα)

- α. Το κάπνισμα δεν ξεκουράζει ούτε ηρεμεί τον άνθρωπο. ____
- β. Πρέπει να τρώμε γαλακτοκομικά προϊόντα, ώστε να απορροφούμε αρκετό ασβέστιο. ____
- γ. Υπερασπίστηκε το έργο του, αλλά και τις θυσίες των μαθητών του. ____
- δ. Ο πλανήτης Δίας χρειάζεται μόνο δέκα ώρες για να κάνει μια πλήρη περιστροφή γύρω από τον εαυτό του. ____
- ε. Σημαίνει ο Θεός, σημαίνει η γης, σημαίνουν τα επουράνια, σημαίνει κι η Αγια-Σοφιά, το μέγα μοναστήρι... ____
- στ. Εργάζεται στη Γερμανία, αλλά πατρίδα του είναι η Ελλάδα. ____

12. Αντιστοίχισε τις υπογραμμισμένες προτάσεις με το είδος τους. (Εναντιωματική, χρονική, τελική, αποτελεσματική, υποθετική, αιτιολογική)

- α. Μπορείτε να έρχεστε όποτε θέλετε. _____
- β. Η κυβέρνηση πήρε πρόσθετα μέτρα, ώστε να καταπολεμηθεί η φοροδιαφυγή. _____
- γ. Μολονότι συνάντησε τόσα εμπόδια, κατάφερε να τα παραμερίσει. _____
- δ. Προπονήθηκε πολύ για να καταφέρει να πάρει την πρώτη θέση. _____
- ε. Θα σας απαντήσω, μιας και με ρωτήσατε τόσες φορές. _____
- στ. Αν και ήταν λίγοι οι Σπαρτιάτες, πολέμησαν γενναία. _____
- ζ. Αν δε μάθουμε να σεβόμαστε το περιβάλλον, οι νέες γενιές θα υποφέρουν από έλλειψη οξυγόνου. _____

13. Συμπλήρωσε τα κενά των λέξεων του παρακάτω κειμένου.

Στη ζωή τίποτα δεν πρέπει να θεωρ.....ται δεδομένο. Η εκτίμηση και η αγάπη χρειάζοντ.....συνεχή φροντίδα και προσοχή, για να επιτυγχάνονται οι αρμονικές σχέσεις ακόμη και μεταξύ των μελών μιας οικογέν.....ας.

Οι βιολογικοί δεσμοί από μόνοι τους δεν είναι αρκετοί για τη δημιουργ.....α και διατήρ.....ση καλών σχέσεων, που χαρακτηρ.....ζουν την ευτυχισμένη οικογένεια.

Οι οικογένειες αποτελούντ.....από άτομα που έχουν διαφορετικές προτιμήσεις ή αντιπάθ.....ες, γνώμες και πεποιθήσεις. Στις ευτυχισμένες οικογένειες οι διαφορές αυτές δεν καταστέλλονται αλλά ενθαρρ.....νονται και εκτιμώνται.

Είναι σημαντικό να επιδεικν.....εται ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις απασχολήσ.....ς ή τα χόμπι του καθενός μέσα στην οικογένεια, να υπάρχει ενεργός υποστήρ.....ξη προς τους άλλους για γεγονότα που είναι σημαντικά στη δική τους ζωή.

Για παράδειγμα, εάν ο ένας παίζει σε ένα παιγνίδι, κάνει ένα σπορ, χορεύει κάπου ή λαμβάνει μέρος σε κάποιο ειδικό γεγονός, οι άλλοι είναι καλό να πηγ.....νουν για να δείξουν την εκτίμ.....ση και την υποστήριξή τους.

Επίσης είναι σημαντικό τα άτομα που απαρτίζουν μια οικογένεια να δ.....χνουν ενδιαφέρον για τις καθημερινές δραστηριότητες των άλλων και να συνομιλούν για αυτά μεταξύ τους.

